

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV SI62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

Borut Peršolja

Spoštovani!

Na povabilo Slovenskega planinskega muzeja, ki prireja kolokvij o pomenu Skale za današnji čas (29. 1. 2021), pripravljam prispevek. Zato prosim za odgovore na spodnja vprašanja.

TedANJI predsednik Vlade RS Janez Janša je na svečanosti ob 85. obletnici Gorniškega kluba Skala (Trenta, 4. 8. 2006) med drugim dejal: »Danes lahko rečem, da me zato veseli, da sta Skala in PZS letos tudi formalno podpisali dogovor o sodelovanju. Medsebojna toleranca, priznavanje in spoštovanje ter sodelovanje namreč pomenijo to, da sta obe organizaciji postali uspešni.« Zanima me, kako se uresničuje pogodba o medsebojnem sodelovanju? Katere skupne aktivnosti ste na primer izpeljali v tem in v prejšnjem mandatu? Kje so še neizkoriščene možnosti za sodelovanje?

Pri ocenjevanju konkretnih možnosti sodelovanja je potrebno - objektivno gledano - upoštevati obseg članstva v posamezni organizaciji, strukturo organizacije in strokovno podporo delovanju ter vpetost posamezne organizacije v širši družbeni prostor. V tem delu je PZS nedvomno v veliki prednosti, saj izhaja iz kontinuitete svojega dela vse od ustanovitve; v upravljanju razvejane infrastrukture (koče in poti); sistematični podpori razvoju vrhunškega alpinizma v celotnem povojnem obdobju ter razvejani dejavnosti pri usposabljanju mladih itd.

Najpomembnejši projekt, ki sta ga ti dve organizaciji izpeljali v tesnem sodelovanju in z preseganjem negativnega odnosa in nezaupanja posameznikov v obeh organizacijah, je nedvomno izgradnja Slovenskega planinskega muzeja, ki se je žal vlekla od leta 1996 do odprtja leta 2010.

Z ozirom na delovanje obeh organizacij in dejanske možnosti vidimo v sedanjem obdobju skupna prizadevanja za umestitev gorskega kolesarstva v okvir gorskih športov in s tem tudi regulacijo tega področja; skupna prizadevanja za sistemsko ureditev financiranja vzdrževanja planinskih poti ter ekološke in energetske sanacije planinskih koč ter skupnega iskanja optimuma med »izkoriščanjem in varovanjem« gorskega sveta. Tudi pomoč pri obnovi pogorelih planinskih koč je del tega sodelovanja.

Kaj po vašem razumevanju pomenita v pogodbi zapisani določili, da »Skala izhaja iz tradicij slovenske gorniške dejavnosti« in da »PZS izhaja iz tradicij slovenskega gornišva«? Kakšen je (vsebinski) razloček med tema dvema definicijama? Zakaj PZS ne izhaja iz tradicij slovenskega planinstva?

Z ozirom da sedanje vodstvo PZS ni sodelovalo pri pripravi in podpisu te pogodbe, se do tega težko neposredno opredeljujemo. Obe definiciji razumemo (z upoštevanjem okoliščin, duha časa, v katerem je nastajala in različnih pogledov posameznikov - tudi nezaupanja, odklonilnih stališč do sodelovanja), predvsem kot iskanje za obe organizaciji takrat sprejemljive definicije. Dejstvo je, da sta obe organizaciji po svoje nosilki »gornišva« (če pri tem v širšem smislu razumemo alpinizem), TK Skala v obdobju 1921 do konca druge svetovne vojne, PZS pa po vojni, ter SGK Skala po obnovljenem delovanju leta 1997. Ob tem ne gre zanemariti, da je bila velika večina članov TK Skale istočasno tudi včlanjena v SPD.

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV SI62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

Kako ocenjujete današnjo vlogo in pomen Gorniškega kluba Skala v slovenskem prostoru? Katere njihove aktivnosti jih delajo uspešne?

Kljub pogosto izraženemu stališču, da je planinstvo – gorništvo del nacionalne identitete, pa se to v splošnem odnosu družbe do aktualnih vprašanj te dejavnosti (v primerjavi s sosednjimi alpskimi državami) ne odraža. Zato cenimo vsako organizacijo, ki s svojo dejavnostjo usmerja ljudi k obiskovanju gora na način, ki je soroden vrednotam in ciljem PZS ter aktivno pripomore k razvoju različnih športnih dejavnosti povezanih z gorami ob istočasnem spoštovanju narave in kulturne dediščine. V tem kontekstu vidimo SGK Skala kot uspešno organizacijo.

Leta 2011 je takratni vodja Slovenskega planinskega muzeja Miro Eržen v imenu Slovenskega gorniškega kluba Skala (!), sklicujoč se tudi na pogodbo o medsebojnem sodelovanju, Triglavskemu narodnemu parku (takratni direktor je bil mag. Martin Šolar) predstavil idejo o Skalaški poti na Triglav. Je ta projekt še aktualen?

Skupna je bila ideja (Slovenski planinski muzej in SGK Skala), da bi povezala Slovenski planinski muzej z vrhom Triglava po poti, ki ne bi bila ravno primerna za vsakogar in bi na nek način tudi odražala duh in vrednote Skalašev. Kljub temu, da bi pretežni del poti potekal po že obstoječih ali uhojenih poteh, zaradi določil zakona o TNP projekt ni bil izvedljiv. V tem trenutku je v fazi mirovanja.

Zakaj sodelovanje PZS z Gorniškim klubom Skala ni več omenjeno na spletni strani PZS? Zakaj tudi sama pogodba o medsebojnem sodelovanju ni več dosegljiva na spletni strani PZS (14. 12. 2020)?

Spletna stran PZS je zaradi obilice vsebin in informacij, že tako ali tako (za običajnega obiskovalca) dokaj nepregledna. PZS pogodbe o sodelovanju njima sklenjene zgolj s SGK Skala, ampak še s kakšno organizacijo, tudi te niso objavljene. Če pogledamo spletne strani sorodnih planinskih organizacij, je zadeva podobna.

Ob 90. obletnici ustanovitve Turistovskega kluba Skala (leta 2011) je bila pripravljena razstava, izšel je tudi Katalog muzejske razstave. Kasneje (leta 2017) je v Planinski založbi izšla knjiga istih avtorjev Trden kakor skala: kratka zgodovina Turistovskega kluba Skala. V teh predstavitev je PZS komajda omenjena. Ustvarjen je vtis, da je edini dedič (v širokem pojmovanju te besede) predvojnega Turistovskega kluba Skala zgolj Gorniški klub Skala. Je ta vtis napačen?

Namen knjižice, ki jo je izdal GMJ – SPM, je bilo proslaviti obletnico z navedbo najpomembnejših dogodkov, osebnosti itd. in je bila narejena kot razširjen priložnostni katalog, ne pa zgodovinsko – znanstvena razprava. Takratno vodstvo PZS na to ni imelo nobene pripombe.

Dejstvo je, da so se dejavnosti, ki jih je pred drugo svetovno vojno izvajal TK Skala, po drugi svetovni vojni razvijale in nadgrajevale v PZS; sedanji SGK Skala pa svoje delovanje in vrednote, ki ga pri tem vodijo, utemeljuje na vrednotah TK Skala. To vprašanje med obema organizacijama po našem vedenju nikoli ni bilo uradno odprto.

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE** | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV SI62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

Kot podpredsednik PZS sem v zadnjem pogovoru za Planinski vestnik, v povezavi z razpravo o tem, da je del najstarejše gorniške zgodovine skupen nam vsem, ne pa zgolj peščici posameznikov ali zgolj enemu društvu, dejal: »V tem (združevanju, opomba BP) je zelo pomembna družbena vloga PZS, ker skuša v tem prostoru, ko se vsi ves čas delimo, združevati ljudi in ideje.« Je to še vedno usmeritev tako sedanjega vodstva kot celotne PZS?

Planinska zveza Slovenije je nepolitična, nevladna organizacija, ki v okviru svojega poslanstva vseskozi združuje ljudi različnih političnih, svetovno-nazorskih in drugih pogledov, ki jim je skupno hoja v hribe, izvajanje gorskih športov in drugih aktivnosti povezanih z gorami na način, ki odraža spoštovanje do narave in tradicij in običajev ljudi, ki živijo v gorskem svetu. Te usmeritve so zapisane tako v statutu kot Programskih vodilih PZS, zato ne morejo biti samo zaveza trenutnega vodstva PZS, ampak so vodilo pri delu vsakokratnega vodstva.

Kakšno bo letošnje sporočilo PZS ob 100. obletnici ustanovitve Turistovskega kluba Skala?

Ustanovitev Turistovskega kluba Skala je bil odgovor na neizpolnjene želje in hotenja mlade generacije v okviru SPD, ki za razvoj »športnih« dejavnosti v gorah (alpinizem, turno smučanje,) ni imelo posluha. S svojim delovanjem je odločilno prispevalo k razvoju teh dveh dejavnosti v slovenskem prostoru, z dosežki pa prispevalo tudi pomemben delež k razvoju alpinizma v evropskem prostoru. Ob tem pa ne smemo spregledati velikega prispevka na kulturnem področju, predvsem na področju planinske fotografije, filmske umetnosti in publicistike ter seveda tudi na področju gorskega reševanja.

Odgovore je pripravil podpredsednik PZS Miro Eržen